

## **1. ҚР-да ИНФЛЯЦИЯ МАМЫРДА 0,5% БОЛДЫ - АҚЫШЕВ**

«Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің деректері бойынша Қазақстанда инфляция деңгейі 2016 жылғы мамырда 0,5% болды». Бұл туралы баспасөз конференциясы барысында журналистерге Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Көктемнің соңғы айында азық-түлік тауарларының бағасы 0,4%-ға, азық-түлікке жатпайтын тауарлар 0,7%-ға, ақылы қызметтер 0,5%-ға өсті. Ұлттық Банктің деректері бойынша жылдың басынан бері, яғни 2016 жылғы қаңтар-мамыр аралығында инфляция 4,2%-ды құрады.

«Ай сайынғы инфляция көп жылдық үрдіске сәйкес келеді және 2016 жылдың қорытындысы бойынша 6-8%-дық дәлізге қол жеткізуге болады деп есептеуге мүмкіндік береді», – деп атап өтті Д. Ақышев.

«Ұлттық Банктің көптеген сыртқы және ішкі факторлар (ішкі сұраныс, мұнайдың әлемдік бағасы, сауда әріптес елдердегі ахуал және басқалары) негізінде жасаған болжамдары да инфляция көрсеткішінің болжамды дәліз шегінде болу ықтималдығының жоғары екендігін растайды», – деп атап өтті Ұлттық Банктің басшысы.

## **2. ТЕҢГЕНІҢ МАМЫРДЫҢ СОҢЫНДАҒЫ БАҒАМЫ БІР АҚШ ДОЛЛАРЫ ҮШІН 335,84 ТЕҢГЕ БОЛДЫ – АҚЫШЕВ**

Теңгенің 2016 жылғы мамырдың соңындағы бағамы бір АҚШ доллары үшін 335,84 теңге болды. Номиналды көрсеткіш бойынша мамырдағы әлсіреу 2,5% болды, жылдың басынан бері бағам 1,2%-ға нығайды. Бұл туралы дәстүрлі баспасөз конференция барысында журналистерге Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Ұлттық Банк басшысының айтуынша, Қазақстанның валюта нарығында мамырда «әлемдік мұнай нарығындағы бағаның өсуі мен халықтың және кәсіпорындар қалауының теңгелік құралдарға инвестициялауға ауысуы нәтижесінде» шетел валютасының шектен тыс ұсынысы сақталды.

«Бұған дейін жариялағанымыздай, мұндай жағдайларда Ұлттық Банк алтынвалюта резервтерін толықтыру және айырбастау бағамының күрт ауытқуының алдын алу үшін шетел валютасын сатып алған дұрыс деп санайды. Бұл ретте біз іргелі үрдіске кедергі келтірмейміз, себебі Ұлттық Банк тарапынан сатып алу көлемі валюта сауда-саттығының жалпы көлемі тұрғысынан алғанда көп емес» - деді Д.Ақышев.

2016 жылғы мамырда Ұлттық Банк нарықта 728,3 млн. АҚШ долларын сатып алды. «Біздің қатысу үлесіміз 29%-ды құрады. 2016 жылғы мамырда азаматтарымыздың айырбастау пункттері арқылы қолма-қол шетел валютасын сатып алғаннан гөрі сату жағдайы жалғасты» - деп атап өтті ҚРҰБ Төрағасы.

«2016 жылғы мамырда халықтың тарапынан қолма-қол шетел валютасын нетто-сату 183,8 млн. АҚШ долларын құрады. Осылайша, 2016 жылғы ақпан-мамыр аралығында халық 947,2 млн. АҚШ долларын сатқан» - деп қорытындылады Д.Ақышев.

### **3. МАМЫРДА ҚРҰБ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ РЕЗЕРВТЕРІ 28,8 МЛРД. АҚШ ДОЛЛАРЫН ҚҰРАДЫ - АҚЫШЕВ**

2016 жылғы мамырдың соңында Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтері 28,8 млрд. АҚШ долларын құрады. Журналистерге мұндай деректерді баспасөз конференциясы барысында Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев айтып берді.

Елдің бас банкирінің ақпараты бойынша, жалпы халықаралық резервтер жыл басынан бастап 3,2%-ға ұлғайды.

«Мамырдың соңында 65,5 млрд. АҚШ долларын құраған Ұлттық Банктің резервтері және сол сияқты Ұлттық қордың активтері кіретін елдің халықаралық резервтерінің жалпы сомасы 94,3 млрд. АҚШ долларын құрады. Жыл басынан бері 3,2%-ға өст.», - деді Д. Ақышев.

#### **4. 2015 Ж. СОҢЫНДА ҚР СЫРТҚЫ БОРЫШЫНЫҢ ДЕҢГЕЙІ \$12,8 МЛРД. БОЛДЫ – АҚЫШЕВ**

«2015 жылдың соңындағы жағдай бойынша сыртқы мемлекеттік және мемлекет кепілдік берген борыш 12,8 млрд. АҚШ долларын құрады.». Бұл туралы баспасөз конференциясы барысында Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады, сондай-ақ «соңғы уақытта жекелеген БАҚ-та сыртқы борыш бойынша деректердің келтірілетінін, олардың кейде дұрыс көрсетілмейтінін және дұрыс салыстырылмайтынын» атап өтті.

Д. Ақышев сонымен қатар, \$12,8 млрд. сыртқы борыштың деңгейі елдің ІЖӨ-нің 7%-ын құрайды және негізінен, бұл Үкіметтің және Ұлттық Банктің борышы, – деп хабарлады.

«Осы көрсеткіш бойынша Қазақстан әлемдегі ең төменгі көрсеткіштердің біріне ие», - деп ерекше атап өтті Ұлттық Банк басшысы.

#### **5. ҚАЗАҚСТАН БАНКТЕРІНДЕ ТЕҢГЕМЕН ДЕПОЗИТТЕРДІҢ ЕЛЕУЛІ ТҮРДЕ ӨСУІ ЖАЛҒАСУДА - АҚЫШЕВ**

Депозиттердің көлемі мамырда 1%-ға өсіп, 16,5 трлн. теңгені құрады. Осы деректерді дәстүрлі ай сайынғы баспасөз конференциясы барысында журналистерге Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

Ұлттық Банк басшысы Қазақстанда ұлттық валютадағы депозиттердің айтарлықтай өсуі жалғасуда деп атап өтті.

"Мамырда ұлттық валютадағы депозиттердің көлемі 3,3%-ға ұлғайды, ал теңгедегі депозиттер жыл басынан бері 35%-ға өсті", - деп айтты Д. Ақышев. Ал шетел валютасындағы депозиттердің көлемі керісінше төмендеуде. "Шетел валютасындағы депозиттер мамырда 0,4%-ға, ал жыл басынан бері 11%-ға төмендеді", - деп атап өтті елдің бас банкирі.

" Нәтижесінде депозиттердің долларлануы 2016 жылғы қаңтардағы 70% ең жоғары деңгейден 2016 жылғы мамырда 59,5%-ға дейін төмендеді", - деді Д. Ақышев.

Бұдан басқа, Ұлттық Банктің деректері бойынша, заңды тұлғаларда мамырдың қорытындысы бойынша теңгедегі және шетел валютасындағы депозиттер іс жүзінде теңестірілді (шетел валютасындағы депозиттердің үлесі 62,1%-дан 51,7%-ға дейін құлдырады). Жеке тұлғалар салымдарының құрылымында шетел валютасындағы депозиттердің үлесі 2016 жылғы қаңтардағы 80,1% ең жоғары мәннен 70,4%-ға дейін төмендеді.

## **6. ҚРҰБ БАЗАЛЫҚ МӨЛШЕРЛЕМЕНІҢ ТӨМЕНДЕУІН ЖОҚҚА ШЫҒАРМАЙДЫ - АҚЫШЕВ**

"2016 жылғы 6 маусымда Ұлттық Банк базалық мөлшерлеме деңгейін және пайыздық мөлшерлемелер дәлізін өзгеріссіз, 15% деңгейінде сақтап қалды, бұл теңгенің тартымдылығын одан әрі күшейтуге бағытталды. Тәуекелдердің төмендеуіне және оң үрдістер орнықтылығының расталуына қарай біз базалық мөлшерлеменің төмендеуін жоққа шығармаймыз". Бұл туралы баспасөз конференциясы кезінде журналистерге Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев хабарлады.

"Базалық мөлшерлеме бойынша келесі шешім 2016 жылғы 11 шілдеде жарияланады", - деді ҚРҰБ басшысы.

Д. Ақышев хабарлаған ақпарат бойынша "2016 жылғы мамырда бір күндік РЕПО операциялары бойынша мөлшерлеме (TONIA индикаторы) 14,1%-ды, бір күндік своп операциялары бойынша мөлшерлеме жылдық 13,7%-ды құрады".

"Ақша нарығында өтімділіктің құрылымдық профициті байқалуда. Пайыздық мөлшерлемелер Ұлттық Банк таргеттейтін пайыздық дәліздің төменгі шегінде тұр.

Сонымен қатар, Ұлттық Банк айтарлықтай үзілістен кейін алғаш рет 3 айлық айналыс мерзімімен мемлекеттік бағалы қағаздарды (Ұлттық Банктің ноттарын) шығаруды бастады, ал 24 маусымда (2014 жылғы қаңтардан бастап алғаш рет) 6 айлық ноттарды орналастыру жоспарланып отыр» - деді Д. Ақышев.

Сонымен қатар, ол Ұлттық Банктің "ұзақ құралдарға деген едәуір сұранысты байқайтынын, бұл, бір жағынан, нарыққа қатысушылардың тарапынан ұзақ теңгедегі құралдарға сенімнің өсуі туралы, ал екінші жағынан, Ұлттық Банктің қисық кірістілікті құру бойынша үлкен мүмкіндіктері туралы айтуға жағдай жасайтындығын", – атап өтті. "Осы жағдай теңгедегі ресурстардың құны бойынша барынша дәл бағдар жасауға мүмкіндік береді, бұл экономиканы кредиттеуді жандандыру үшін қажетті шарт болып табылады", – деп қорытындылады Д. Ақышев.

## **7. БАНКТЕРДІҢ ЭКОНОМИКАҒА КРЕДИТТЕРІНІҢ КӨЛЕМІ 0,9%-ҒА ҰЛҒАЙДЫ - АҚЫШЕВ**

Банктердің экономикаға кредиттерінің көлемі бір айда 0,9%-ға 12,4 трлн. теңгеге дейін ұлғайды. Бұл туралы Қазақстан Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев кезекті баспасөз конференциясында хабарлады.

«Теңгемен берілген кредиттер құрылымында заңды тұлғаларды кредиттеудің 0,5%-ға төмендеуі аясында жеке тұлғаларға берілген кредиттер көлемі 0,2%-ға ұлғайды. Шетел валютасындағы кредиттердің өсуі теңге бағамының әлсіреуі нәтижесінде іс жүзінде валютаны қайта бағалаумен ғана қамтамасыз етілді», - деді ҚРҰБ Төрағасы.

Д.Ақышев «шағын бизнесті кредиттеудің жылдам өсуі жағымды фактор болып табылатынын» атап өтті. Мәселен, еліміздің бас банкирінің айтуынша, «шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу 2016 жылғы мамырда 4,4%-ға 2,7 трлн. теңгеге дейін ұлғайды, бұл экономикаға берілген кредиттердің

жалпы көлемінің 21,8%-ын құрайды». Бұдан басқа, жыл басынан бері шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу көлемі 31,4%-ға ұлғайды.

«Жалпы экономикалық ахуалдың тұрақсыздығын ескерсек, экономиканы кредиттеу әлі де шектеулі. 2016 жылғы мамырдағы базалық мөлшерлемені төмендету банктердің кредиттік белсенділігіне жылдам әсер ете алмайды.

Ұлттық Банк ішкі және сыртқы нарықтардағы үрдістердің сақталуы жағдайында кредиттеу 2016 жылдың соңына қарай біртіндеп қалпына келуі мүмкін деп күтеді», - деп қорытындылады Д.Ақышев.

## **8. Қазақстанда төлем қызметтерінің айқындылық деңгейі арттырылатын болады**

«Төлемдер мен төлем жүйелері туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы төлем жүйелері нарығының жұмыс істеуін кешенді регламенттеуге бағытталған, деп хабарлады Алматыдағы баспасөз конференциясында журналистердің заң жобасы туралы сұрақтарына жауап берген Ұлттық Банк Төрағасының орынбасары Ғ. Пірматов.

Оның айтуынша, төлем қызметтерінің айқындылығын арттыру үшін төлем ұйымдарын Ұлттық Банкте есептік тіркеу енгізіледі. Төлем қызметтерін көрсетуге құқығы бар төлем жүйелерінің, төлем ұйымдарының тізбесі халықтың төлем қызметтерінің тексерілген жеткізушілерінің қызметтерін пайдалануы үшін ашық түрде орналастырылатын болады.

Сонымен қатар заң жобасы төлем жүйелерінің операторларына белгілі бір талаптарды енгізеді – өздерінің Интернет-ресурстарында олар төлем жүйелерінің жұмыс істеу қағидаларын, тарифтер туралы мәліметтерді, өз қызметінің заңнаманың талаптарына сәйкестігін бағалау нәтижелерін орналастыруға тиіс.

Бұдан басқа, Ұлттық Банк басшысы орынбасарының айтуынша, заң жобасында төлем қызметтерін жеткізушілердің өздерінің клиенттеріне өндіріп алынатын алымдар мен комиссиялардың мөлшері туралы,

тұтынушылар нақты операция жүргізгенге дейін көрсетілетін қызметтің негізгі сипаттамалары туралы хабарлауы болжанады.

## **9. Ұлттық Банкте зейнетақы активтерін басқару жөніндегі инвестициялық саясат туралы айтты**

Алматыдағы баспасөз конференциясында сөйлеген сөзінде Ұлттық Банк Төрағасының орынбасары Ғ. Пірматов ҚР заңнамасына сәйкес БЖЗҚ-ның зейнетақы активтерін инвестициялау Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқару жөніндегі кеңес айқындайтын бағыттар шеңберінде жүзеге асырылатынын еске салды.

Осылайша, 2016 жылы Кеңестің шешімдеріне сәйкес 1 450 млрд. теңге мөлшеріндегі зейнетақы активтерін төмендегі бағыттар бойынша жұмсау жоспарланып отыр:

- республикалық бюджеттің тапшылығын қаржыландыру үшін Қазақстан Республикасының бағалы қағаздарын сатып алуға 350 млрд. теңге;
- шетелдік нарықтарда инвестициялау үшін шетел валютасын сатып алуға 500 млрд. теңге;
- квазимемлекеттік сектор субъектілерінің негізделген борыштық бағалы қағаздарын сатып алуға 400 млрд. теңге;
- шағын және орта бизнес субъектілерін қаржыландыру үшін екінші деңгейдегі банктердің негізделген қаржы құралдарын сатып алуға 200 млрд. теңге.

Бұл ретте, ҚР Ұлттық Банкінің өкілі инвестициялау инфляцияның ағымдағы деңгейін, эмитенттердің кредиттік рейтингтерін және басқа экономикалық факторларды ескеретін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер бойынша жүзеге асырылатындығын атап өтті.

Сонымен қатар, қаржы реттеушісі басшысының орынбасары БЖЗҚ-ның зейнетақы активтері кірістілігінің көрсеткіштерін атап айтты. Мәселен, 2015 жылдың қорытындысы бойынша, салымшылардың шоттарына бөлінген

БЖЗҚ зейнетақы активтерінің кірістілігі осы кезеңде инфляцияның 13,6% деңгейі кезінде 15,7% болды.